

До
150

річчя створення
Херсонського
державного
аграрно-
економічного
університету

Матеріали
Міжнародної науково-
практичної конференції
**«СУЧАСНІ ВЕКТОРИ
РОЗВИТКУ
АГРАРНОЇ НАУКИ»**

Херсон-Кропивницький – 2024

Міністерство освіти і науки України
 Херсонська обласна військова адміністрація
 Херсонський державний аграрно-економічний університет
 La Spiruline des Landes, France
 Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu, Poland
 AGH University of Science and Technology in Kraków, Poland
 Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Germany
 CEA Farm SIA, Latvia
 College of Agricultural Sciences, The Pennsylvania State University, USA
 Академія праці, соціальних відносин і туризму
 Березнегуватське лісництво філія Баштанське ЛГ Південний лісовий офіс
 Вінницький національний аграрний університет
 ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»
 Державний біотехнологічний університет
 Донецький державний університет внутрішніх справ
 ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»
 ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
 Житомирський агротехнічний фаховий коледж
 Запорізький науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
 Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
 Інститут аграрної економіки НААН
 Інститут водних проблем і меліорації НААН
 Інститут демографії та проблем якості життя НААН
 Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН
 Інститут продовольчих ресурсів НААН
 Київський національний університет технологій та дизайну
 Львівський національний національний університет природокористування
 Миколаївський національний аграрний університет
 Національне агентство з акредитації України
 Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами,
 одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА)
 Національний університет «Львівська політехніка»
 Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
 Національний університет біоресурсів і природокористування України
 Одеська державна сільськогосподарська дослідна станція ІКОСГ НААН
 Одеський державний аграрний університет
 Південно-Українська філія УкрНДШВТ ім. Л.Погорілого
 Поліський національний університет
 Полтавський державний аграрний університет
 Приазовський державний технічний університет
 Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
 Український державний науково-дослідний інститут «Ресурс»
 Український державний університет імені Михайла Драгоманова
 Український науково-дослідний інститут гірського лісівництва імені П.С. Пастернака
 Уманський національний університет садівництва
 Університет Григорія Сковороди в Переяславі
 Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
 Херсонське відділення Одеського НДІ судових експертиз
 Херсонський національний технічний університет
 Центральна геофізична обсерваторія імені Бориса Срезневського
 Центральноукраїнський національний технічний університет

СУЧАСНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ НАУКИ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

17-18 вересня 2024 р.

Херсон-Кропивницький - 2024

УДК 001.83+332.1(477)

С38

Редакційна колегія:

КИРИЛОВ Юрій Євгенович – ректор Херсонського державного аграрно-економічного університету, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Національної академії аграрних наук;

ЛАВРЕНКО Сергій Олегович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Заслужений винахідник України, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету;

МРИНСЬКИЙ Іван Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан агрономічного факультету Херсонського державного аграрно-економічного університету;

КИРИЧЕНКО Наталя Валеріївна – кандидат економічних наук, доцент, декан економічного факультету;

БАЛАБАНОВА Ірина Олександрівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан біолого-технологічного факультету;

БОЙКО Павло Михайлович – кандидат біологічних наук, доцент, декан факультету рибного господарства та природокористування;

ДУДЯК Наталія Василівна – доктор економічних наук, професор, декан факультету архітектури та будівництва;

Автори опублікованих тез несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.

С38 Сучасні вектори розвитку аграрної науки: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (ХДАЕУ, 17-18 вересня 2024 року). Херсон: ХДАЕУ, 2024. 920 с.

Modern Vectors of Agrarian Science Development: proceedings of the International scientific-practical conference (KSAEU, 17-18 September 2024). Kherson: KSAEU, 2024. 920 p.

У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «СУЧАСНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ НАУКИ», присвяченій 150-річчю створення Херсонського державного аграрно-економічного університету, яка проходила 17-18 вересня 2024 року на базі Херсонського державного аграрно-економічного університету.

УДК 001.83+332.1(477)

© Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2024

Олійник І.В., Дмитрієв Д.В. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧО-ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	666
Олійник І.В., Сагайдак О.М. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНТЕГРАЦІЇ МАРКЕТИНГУ ТА ЛОГІСТИКИ	669
Олійник Н.М., Олійник О.М., Болгар М. С. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ХЕРСОНСЬКОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ВІЙНИ	672
Зотов І.В. БУХГАЛТЕРСЬКА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	677
Pravotorova O. CONTROL AND SUPERVISION IN PUBLIC ADMINISTRATION AND THEIR FEATURES	681
Нlavatska Yu.L. ENVIRONMENTAL EDUCATION IN THE UK: SOCIO-HISTORICAL BACKGROUND	686
Макухіна С.В. РОЛЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СУЧАСНИХ ПОЛІТИКО- ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ	690
Сисоліна Н.П., Нісфоян С.С. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	693
Самойлик Ю.В., Бабанський П.В., Завалій І.Ю. ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА МІЖНАРОДНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ КРАЇН У СИСТЕМІ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	696
Варнавська І.В. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	699
Самойлик Ю.В., Свистун Л.А., Свистун М.А., Горобець Р.І. ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ТА ПІДТРИМКИ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ДОСВІД БЛАГОДІЙНИХ ПРОЄКТІВ	702
Самойлик Ю.В., Колісник В.В., Соловей Ю.Г., Тищенко А.В. РОЛЬ АГРАРНИХ КЛАСТЕРІВ У ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК	706
Кириченко Н.В., Лобода О.М. ІНТЕГРАЦІЯ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ АГРОПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАГРОЗИ	710

2. На Полтавщині створили молочний кластер «Milk Local Product»: Офіційні новини Полтавської військової адміністрації. URL: <https://www.poda.gov.ua/news/193719>

УДК 338.432:631.1:004.9.

Кириченко Н.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій,

Лобода О.М.

к.т.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій,

Херсонський державний аграрно-економічний університет

ІНТЕГРАЦІЯ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ АГРОПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАГРОЗИ

Агропромисловий сектор є ключовою складовою світової економіки, забезпечуючи продовольчу безпеку та розвиток сільських територій. Водночас, цей сектор стикається з багатьма викликами в умовах глобалізації та цифровізації. Зокрема, зростають вимоги до прозорості, ефективності, екологічної стійкості та безпеки ланцюгів постачання. Окрім того, посилюється необхідність зниження ризиків шахрайства, підробок та забезпечення довіри споживачів.

Блокчейн-технології пропонують інноваційний підхід до вирішення цих завдань. За своєю природою, блокчейн забезпечує прозорість, надійність і незмінність даних, що дозволяє відстежувати всі етапи виробництва і постачання продукції в реальному часі. У контексті агропромислових підприємств, це має особливе значення, оскільки споживачі все більше орієнтуються на інформацію про походження продукції, її екологічність та етичність виробництва.

Однак, попри значний потенціал, впровадження блокчейн-технологій в аграрний сектор супроводжується низкою викликів, таких як висока вартість впровадження, необхідність масштабування та інтеграції з існуючими системами. Це робить актуальним дослідження можливостей і загроз, пов'язаних з інтеграцією блокчейн у систему управління агропромисловими підприємствами.

Науковий інтерес до використання блокчейн-технологій у сільському господарстві зростає. Дослідження в цій галузі демонструють численні переваги, які можуть бути отримані завдяки використанню цієї технології. Наприклад, у дослідженні М. Casino, Т. Dasaklis та С. Patsakis (2019) аналізується потенціал блокчейн для покращення прозорості та безпеки ланцюгів постачання, а також підкреслюється роль смарт-контрактів у підвищенні ефективності операційних процесів. Вони зазначають, що блокчейн дозволяє знизити ризики шахрайства, підробки продукції та забезпечує вищий рівень довіри споживачів до кінцевого продукту [1].

Дослідження С. Galvez, J. Mejuto та А. Simal-Gandara (2018) підтверджують, що впровадження блокчейн-технологій у сільському господарстві сприяє підвищенню прозорості та відстежуваності продукції, особливо у випадках експортно-імпортних операцій, де важливо відслідковувати кожен етап логістичного ланцюга. Автори наголошують на тому, що блокчейн може забезпечити зниження втрат через недовіру до інформації про продукт, що часто трапляється на глобальному ринку [2].

Проте, А. Tripoli та J. Schmidhuber (2018) звертають увагу на ризики та виклики впровадження блокчейн у аграрному секторі. Зокрема, вони зазначають, що високі початкові інвестиції та складність інтеграції з існуючими системами управління можуть стати серйозними перешкодами на шляху до масштабного впровадження цієї технології. Автори також підкреслюють, що питання конфіденційності та захисту даних залишаються відкритими і вимагають додаткового дослідження [3].

Блокчейн-технології мають потенціал трансформувати управлінські процеси в агропромислових підприємствах через децентралізацію та

автоматизацію інформаційних потоків. Завдяки своїй природі блокчейн дозволяє створити незмінні записи про кожен етап виробництва, обробки та доставки сільськогосподарської продукції. Це сприяє підвищенню прозорості та довіри до продукції на всіх рівнях ланцюга постачання.

Одним із ключових прикладів успішного впровадження блокчейн є ініціатива IBM Food Trust, яка об'єднує провідні світові продовольчі компанії, такі як Walmart, Nestlé та Unilever. Використання блокчейн дозволяє цим компаніям відстежувати шлях продукту від ферми до полиці магазину, зменшуючи ризики шахрайства та підробки. За даними IBM (2021), використання блокчейн-технологій дозволило скоротити час відстеження продукту з кількох днів до декількох секунд, що значно підвищило ефективність ланцюгів постачання [4].

Проте, впровадження блокчейн в аграрний сектор супроводжується значними викликами. За даними дослідження McKinsey & Company (2020), основними бар'єрами є високі початкові інвестиції, необхідність інтеграції з існуючими ERP-системами та питання масштабованості. Наприклад, вартість впровадження блокчейн для середнього агропідприємства може становити від \$50,000 до \$100,000, що може бути непідйомним для малих і середніх фермерських господарств [5].

Крім того, блокчейн-технології поки що не можуть повністю вирішити проблему конфіденційності даних, що є особливо актуальним для агропромислових підприємств, які працюють у глобальному середовищі. Використання публічних блокчейн може створити ризики витоку конфіденційної інформації, тоді як приватні блокчейн можуть виявитися менш ефективними через обмежену кількість учасників.

Інтеграція блокчейн-технологій у систему управління агропромисловими підприємствами має значний потенціал для підвищення прозорості, безпеки та ефективності виробничо-логістичних процесів. Проте, для успішного впровадження необхідно враховувати як можливості, так і виклики, пов'язані з цією технологією [6].

Для успішної інтеграції блокчейн-технологій у систему управління агропромисловими підприємствами рекомендується розробити поетапний план впровадження, починаючи з найбільш критичних ділянок ланцюга постачання, таких як контроль якості продукції та відстеження її походження. Важливо залучати до цього процесу технологічних партнерів, які мають досвід у впровадженні блокчейн-рішень, що дозволить мінімізувати ризики та підвищити ефективність. Для зниження витрат і підвищення ефективності варто розглядати можливість створення консорціумів та альянсів, де агропідприємства могли б об'єднуватися у спільні блокчейн-мережі. Необхідно також розробити стандарти та рекомендації, які сприятимуть масштабуванню та інтеграції блокчейн-технологій у аграрному секторі, забезпечуючи єдині підходи до використання технології. Нарешті, важливо провести детальний аналіз економічної доцільності впровадження блокчейн для кожного окремого підприємства, оцінюючи витрати та вигоди від впровадження технології.

Таким чином, інтеграція блокчейн-технологій у агропромислові підприємства може стати ключовим фактором їхньої конкурентоспроможності в умовах глобалізації та цифровізації. Проте, успіх цього процесу значною мірою залежатиме від обґрунтованої стратегії впровадження та готовності підприємств до інноваційних змін.

Список використаних джерел

1. Casino M., Dasaklis T., Patsakis C. A systematic literature review of blockchain-based applications: Current status, classification, and open issues. *Telematics and Informatics*, 2019, 36, 55-81. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2018.11.006>
2. Galvez J. F., Mejuto J. C., Simal-Gandara J. (2018). Future challenges on the use of blockchain for food traceability analysis. *Trends in Analytical Chemistry*, 2018, 107, 222-232. <https://doi.org/10.1016/j.trac.2018.08.011>
3. Tripoli M., Schmidhuber J. Emerging Opportunities for the Application of Blockchain in the Agri-food Industry. *FAO and ICTSD Joint Report*. 2018. Available

at: <http://www.fao.org/3/CA1335EN/ca1335en.pdf>

4. IBM Food Trust. (2021). How Blockchain Can Improve Food Supply Chains. Available at: <https://www.ibm.com/blockchain/solutions/food-trust>

5. McKinsey & Company. (2020). Blockchain in agriculture: Making the impossible a reality. Available at: <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/blockchain-in-agriculture>

6. Лобода О.М., Кириченко Н.В. Аналіз бізнес-моделей в цифровій економіці. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал*. Вип. 15. 2023. С. 172-179. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.15.21>

УДК 635.6:631.1:524.17

Шабля О.С.

к.е.н., учений секретар,

Книш В.І.

к. с.-г. н., зав. відділом,

Косенко Н.П.

к. с.-г. н., пров.н.с.,

Кокойко В.В.

к. с.-г. н., с.н.с.,

Книш В.В.

м.н.с.,

Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ БАШТАННИЦТВА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ЗАГРОЗ

Результатами військової агресії російської федерації, є не лише людські втрати, а й шалені збитки для економіки держави та агропромислового сектору в цілому. Зокрема знищення посівів сільськогосподарських культур, техніки,